

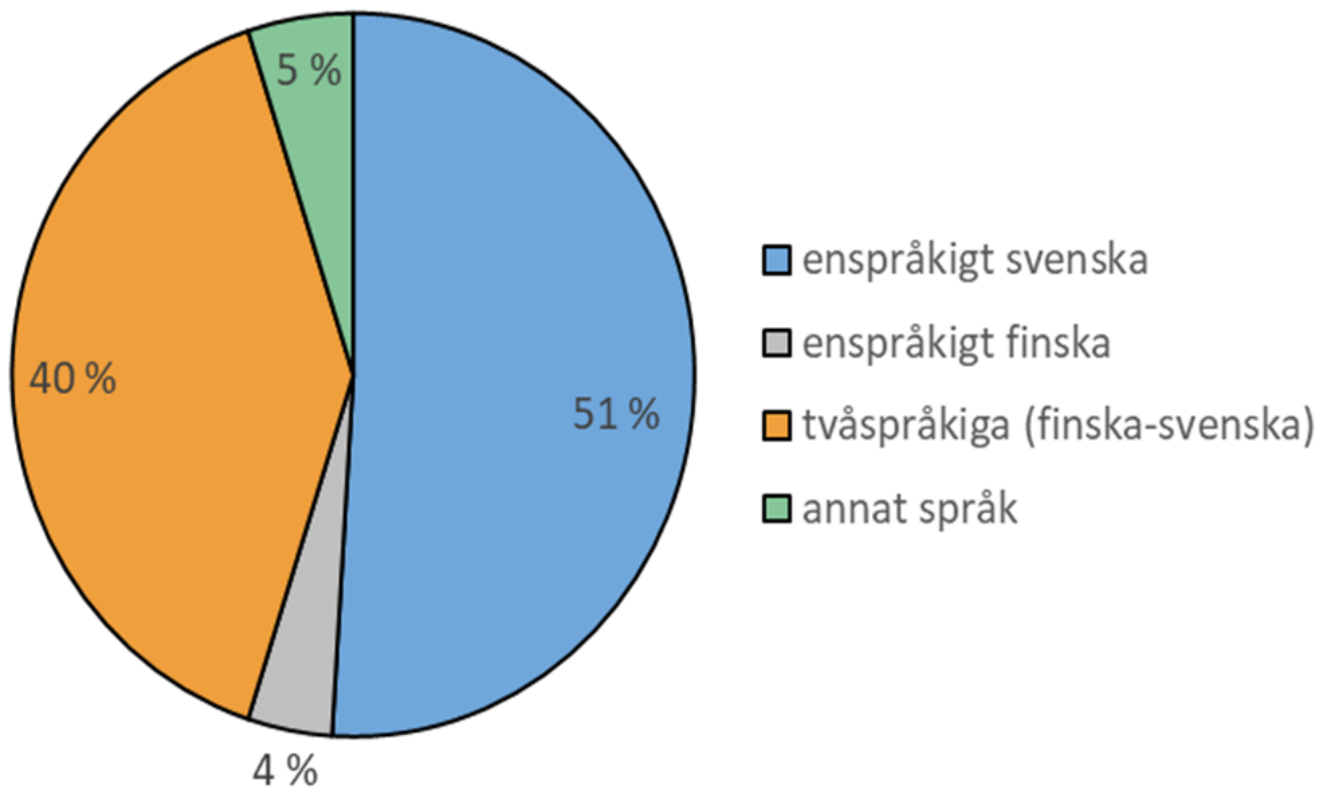
NATIONELLA CENTRET
FÖR UTBILDNINGSPÄRDERING

Hur klarar lärarna av att möta elever med olika språkbakgrund?

Åbo 4.9 & Vasa 5.9 CLL
Jan Hellgren

Elevernas språkbakgrund i åk 1–6

Utbildningsstyrelsens kartläggning 2013

Hanteringen av två- och flerspråkigheten i de svenskspråkiga skolorna: utvärdering 2017–2018

Enkäter till:

- **klasslärare med svensk-finskt tvåspråkiga elever i åk 3 och 6**
- **klasslärare med flerspråkiga elever i åk 1–6**
- **rektorer i alla svenskspråkiga skolor med åk 1–6**
- **utbildningsanordnare med svenskspråkiga skolor med åk 1–6.**

Enskilda frågor till:

- **elever i årskurs 6**
- **vårdnadshavarna till tvåspråkiga elever som gick ut åk 6 våren 2018**
- **anordnarna av lärarutbildning (Helsingfors universitet och Åbo Akademi)**
- **några anordnare av lärarfortbildning**
- **några läromedelsproducenter**
- **Utbildningsstyrelsen.**

De stora respondentgrupperna

45 utbildningsanordnare (88 %)

118 rektorer (ca 60 %)

204 klasslärare till tvåspråkiga elever (ca 70–80 %)

79 klasslärare till flerspråkiga elever

Många olika sorters regioner, kommuner, skolor

Hur klarar lärarna av att möta elever med olika språkbakgrund?

Utmaningarna är ofta

- **lokala**
- **mycket specifika**
- **och gäller ofta enskilda fall (elever, lärare, rektorer, vårdnadshavare osv.)**

De lokala utmaningarna hänger ofta ihop med andra utmaningar:

- **Resursbrist**
- **Svårigheter att uppfylla mål i läroplansgrunder (lärokurser, bedömning osv.)**
- **Behov av lärarutbildning och -fortbildning osv.**

-
- **Övrigt som kräver uppmärksamhet (inlärningssvårigheter osv.)**

Hela systemet borde fungera

Hur klarar **klass-, ämnes-, speciallärarna** osv. av att möta elever med olika språkbakgrund?

Hur klarar **rektorerna** av att möta elever med olika språkbakgrund?

Hur klarar **utbildningsanordnarna** av att möta elever med olika språkbakgrund?

Hur klarar **lärarutbildningen/-fortbildningen** av att möta elever med olika språkbakgrund?

Hur klarar **läromedelsproducenter/myndigheter** osv. av att möta elever med olika språkbakgrund?

Resurserna...

Jag tycker att vi har bra resurser och att de tvåspråkiga elever som går i skolan är duktiga på svenska. Svenskan starkare än finskan för de flesta tvåspråkiga elever.

Jag upplever att skolans budget har resurser för både material och stödåtgärder, närmast handlar resursbristen om att det inte finns så mycket material eller fortbildningar inom området.

Spartider betyder att vi sparar timresurser och biträdesresurs.

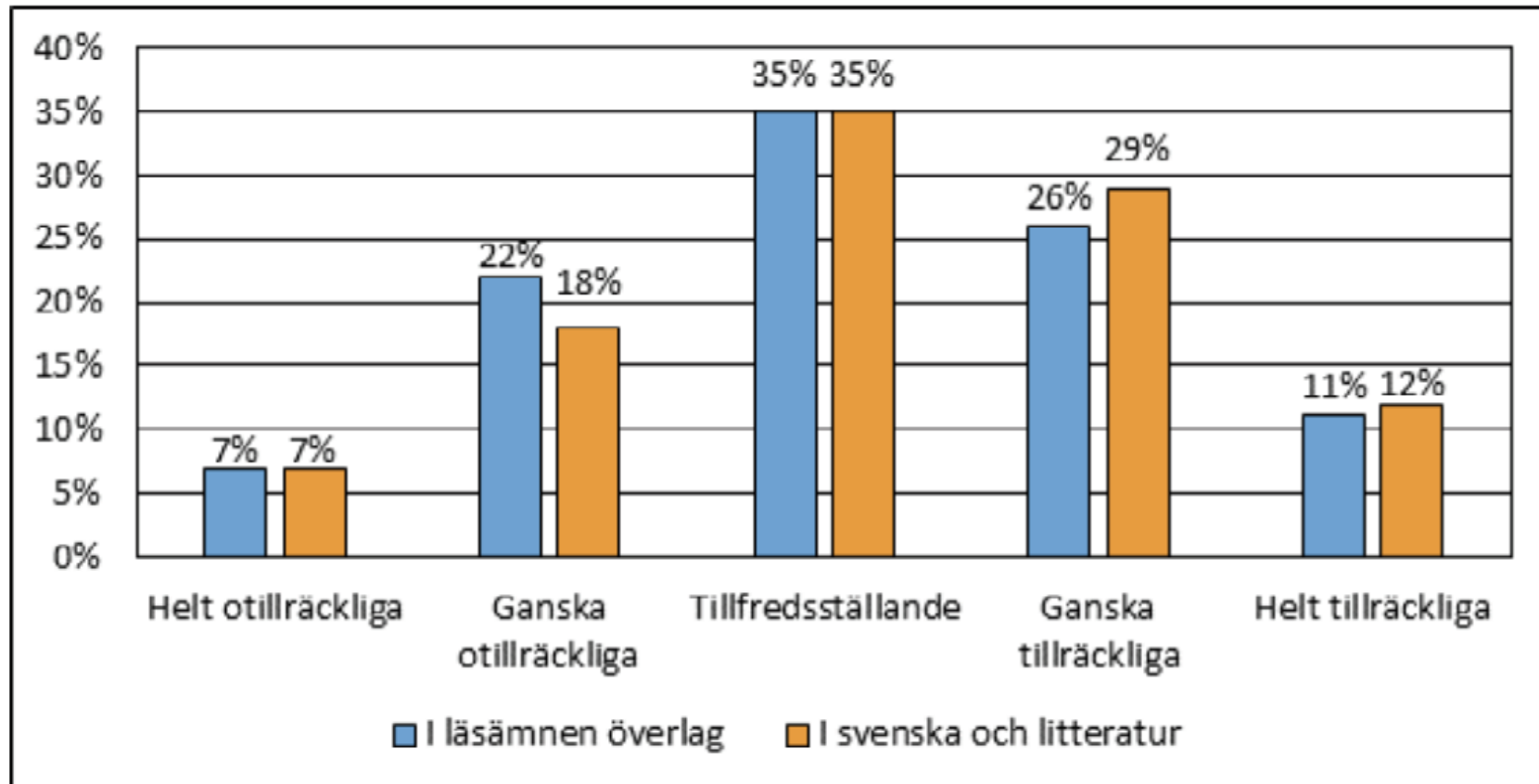
Resurserna går till elever med koncentrationssvårigheter och inlärningsvårigheter.

Resurserna dras ner nästan årligen.

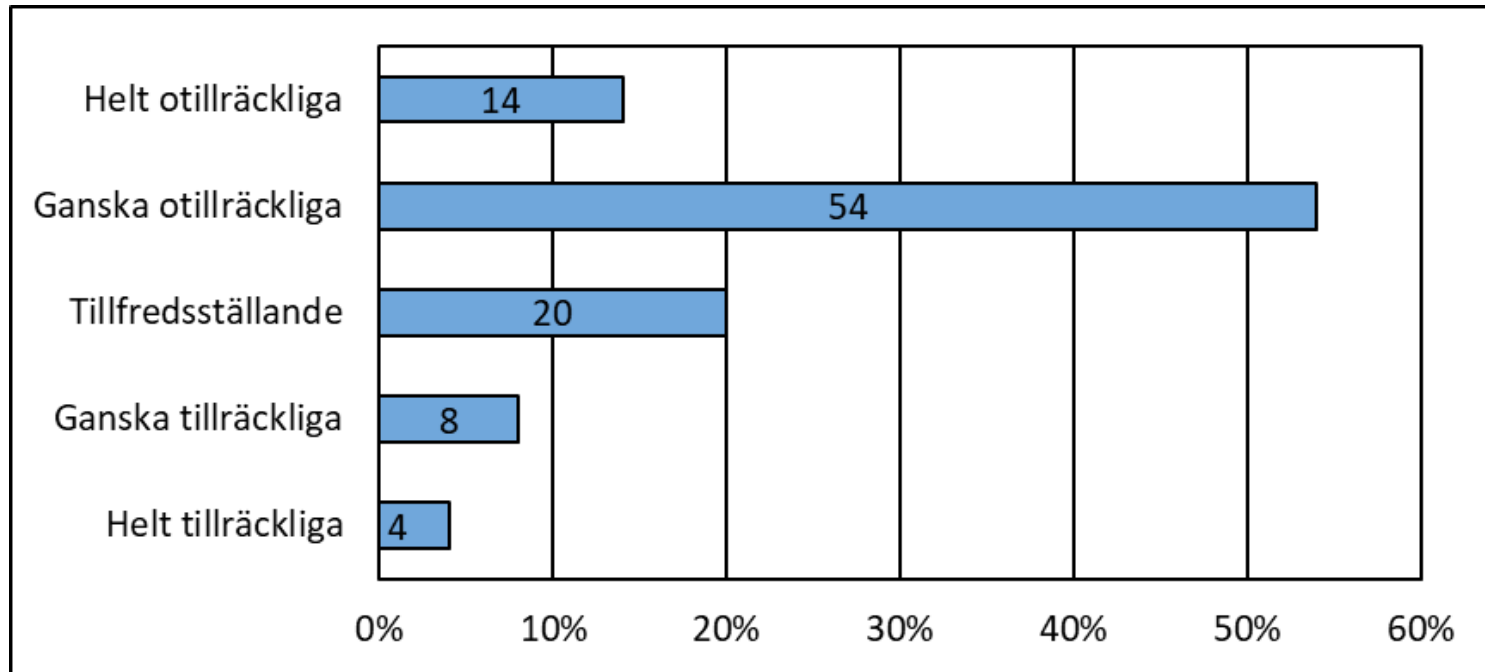
1. Hur klarar lärarna av att möta elever från **svensk-finskt tvåspråkiga** och **helt finskspråkiga** hem?

Hur tillräcklig upplever du att din lärarutbildning har varit för att du ska kunna jobba språkinriktat med svensk-finskt tvåspråkiga eller finskspråkiga elever? (N = 197 klasslärare)

Hur tillräcklig upplever du att din lärarutbildning har varit för att du ska kunna jobba språkinriktat med flerspråkiga elever i olika ämnen? (N = 50 klasslärare)

Bedöm vilken (generell) möjlighet skolan har att ge svensk-finskt tvåspråkiga och finskspråkiga elever en stark svenska.

Mycket goda (23 %)

Goda (61 %)

Varken dåliga eller goda (13 %)

Ganska dåliga (2 %)

Mycket dåliga (1 %)

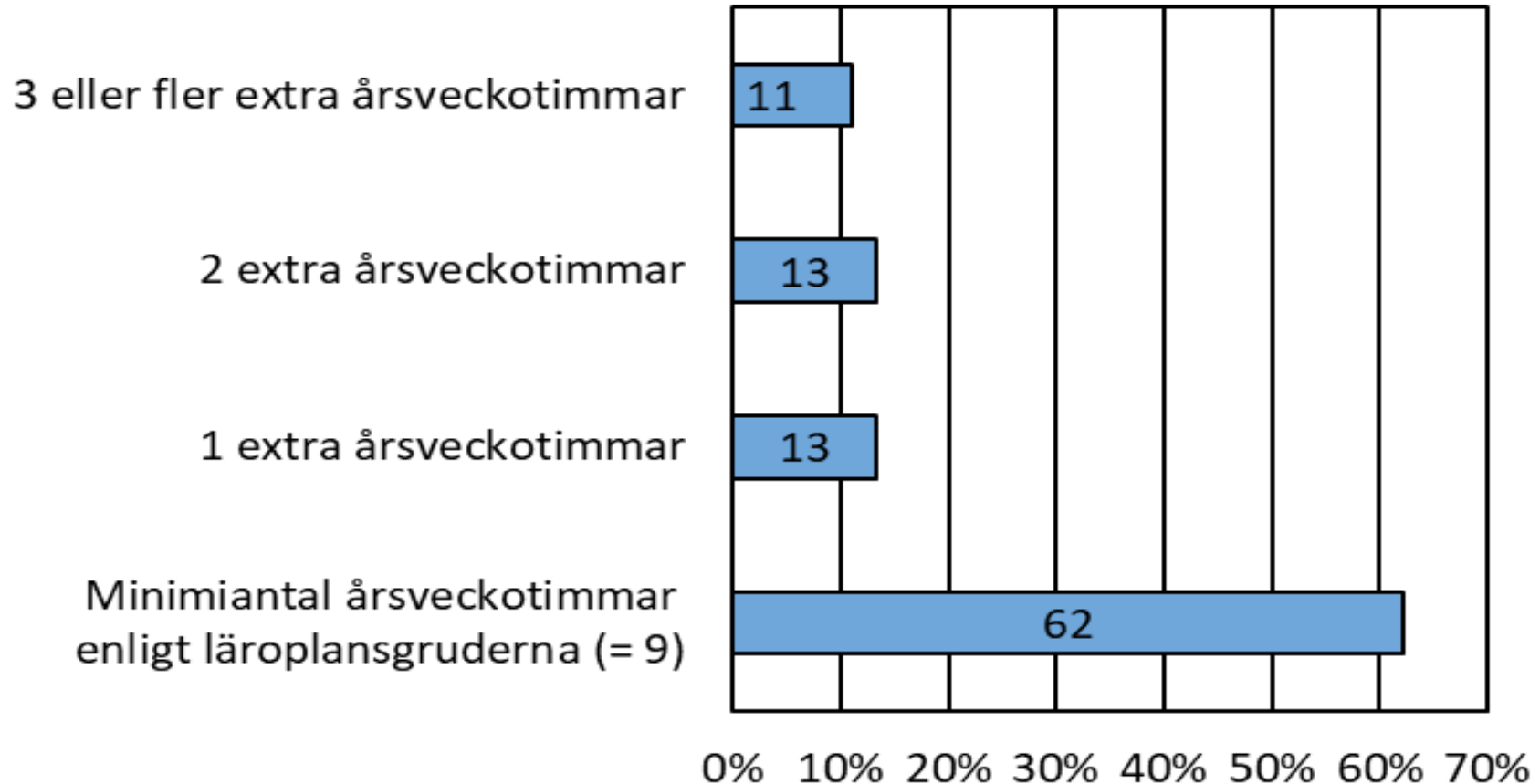
204 klasslärare

Satsningarna på det andra inhemska språket finska

NATIONELLA CENTRET
FÖR UTBILDNINGSAUTVÄRDERING

Hur många årsveckotimmar har kommunen (utbildningsanordnaren) för undervisningen i det andra inhemska språket finska i årskurs 6 i de svenska skolorna? N = 45 utbildningsanordnare

Kommunernas svenskhetsgrad

1 = <5 % 6 = >80 %

Kommuner (11,1 %) som satsat tre eller flera extra årsveckotimmar: 4, 6, 6, 6, 6

Kommuner (13,3 %) som satsat två extra årsveckotimmar: 2, 3, 4, 4, 6, 6

Kommuner (13,3 %) som satsat en extra årsveckotimme: 1, 2, 3, 3, 5, 5

Kommuner (62,2 %) som ordnat undervisning enligt minimiantalet årsveckotimmar: 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 5

Har eleverna mer
svårigheter med att
läsa, skriva, tala
eller lyssna?

De tvåspråkiga eleverna

Att tala svenska: inga svårigheter 52 %

Att förstå talad svenska: inga svårigheter 60 %

Att skriva svenska: inga svårigheter 27 %

Att förstå skriven svenska: inga svårigheter 37 %

204 klasslärare med svensk-finskt tvåspråkiga elever

Få elever och knappa resurser

Vi har inte haft så god resurs att stöda de svensk-finskt tvåspråkiga eleverna vad gäller undervisningen i modersmålsinriktad finska. Eleverna har varit för få och resursen för knapp för att ordna mofi-grupper, men i år har eleverna några lektioner i veckan mofi-lektioner i åk 4–6. Vi skulle gärna ha mofi-grupper genomgående i åk 1–6, men tyvärr har det inte gått att genomföra.

Jag upplever att en del av skolans elever skulle ha gagnats av att gå i finskspråkig skola.

Helt av annan åsikt 26 %

Delvis av annan åsikt 9 %

Varken av annan eller samma åsikt 23 %

Delvis av samma åsikt 27 %

Helt av samma åsikt 14 %

204 klasslärare

Jag upplever att det finns lämpliga läroböcker och annat undervisningsmaterial med tanke på elever med svagt skolspråk

Helt av annan åsikt	7 %
Delvis av annan åsikt	25 %
Varken av annan eller samma åsikt	32 %
Delvis av samma åsikt	29 %
Helt av samma åsikt	7 %

204 klasslärare

Vad säger de finskspråkiga vårdnadshavarna?

Toivoisin, että suomen kielen opetus olisi yhtä vaativaa kuin ruotsin kielen opetus, koska lapseni ovat kaksikielisiä, ei ruotsinkielisiä eli heillä on kaksi äidinkieltä.

Kirja jota käytetään suomen kielen opetukseen, on todella ihmeellinen. Mieheni joka on täysin suomenkielinen ei edes ymmärrä suomea jota kirjassa on.

Painotus arjen, käytännön puhumiseen – vähemmän kieliopillista nippelitietoutta.

Suomen kielen opetus on pahasti vinossa, se on inhokkiaineiden ykkösenä, myös suomea äidinkielenä puhuvalle. Se on tylsää, hidasta ja liian paljon painottuu kirjoittamisen oikein oppimiseen ja ihan liian vähän kielen puhumiseen.

Lasteni suomen kielen kokeet vilisevät opettajan tekemiä virheitä, ei yhtä koetta ettei siellä olisi opettajan tekemää virhettä tai korjausta!

Lapsi on sanonut Suomen opetuksen / tehtävien olevan liian helppoja ja yksinkertaisia. Johtaa motivaatio puutokseen ja mielekkyyden katoamiseen seurata tunteja.

På det stora hela verkar lärarna klara av den stora mängden svensk-finskt tvåspråkiga elever, men...

Utmaningar med bl.a.

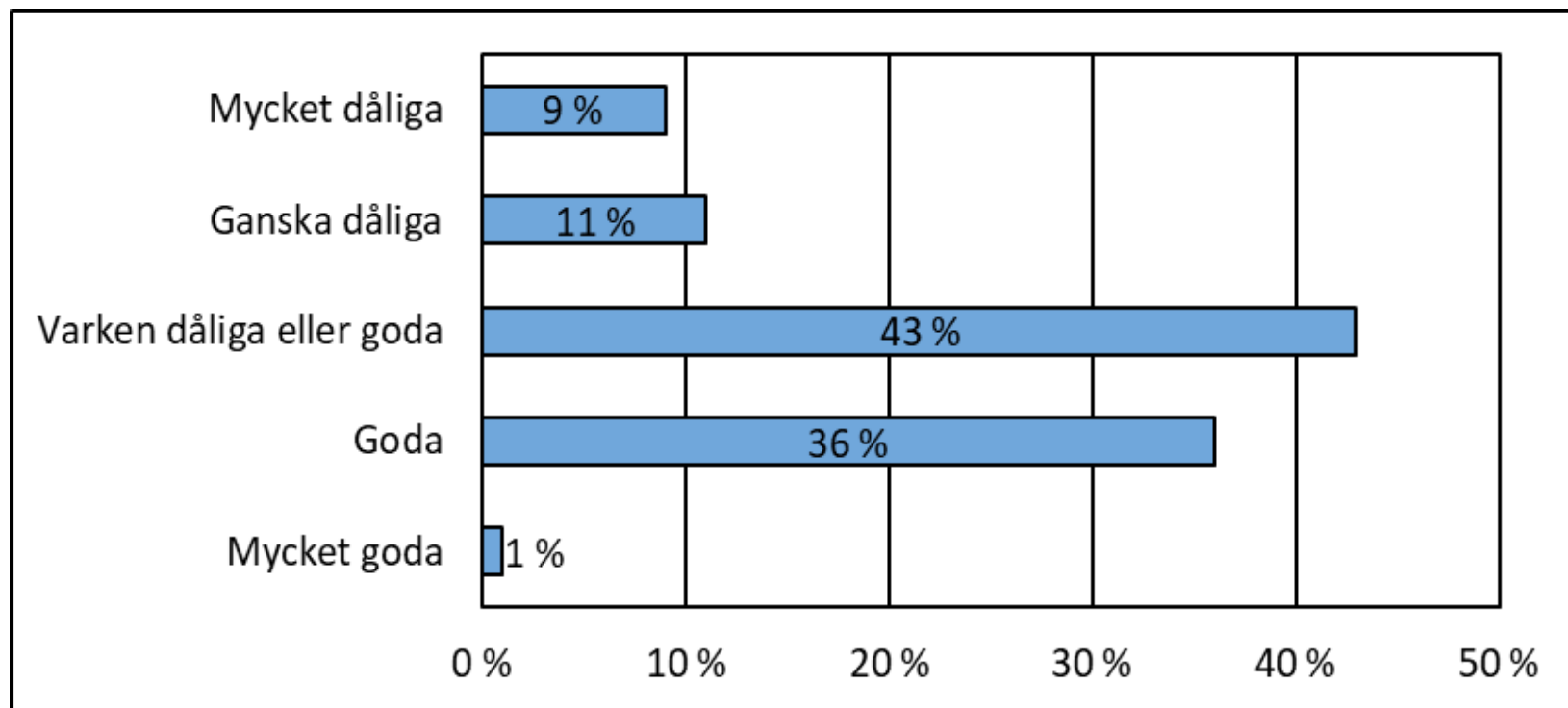
- **Mofi-undervisningen**
- **Enskilda elever**
- **Skolspråket svenska (i synnerhet skriva och läsa)**
- **Resurserna och stödet uppifrån (ledarskap, beslutsfattare)**
- **Kontakten till en del av de finskspråkiga vårdnadshavarna**
- **En del vårdnadshavare som inte stöder barnets språkutveckling tillräckligt**

- **Finns det elever som borde gå i finskspråkig skola?**

2. Elever från hem där det talas något annat språk än svenska eller finska

Bedöm skolans möjligheter att överlag stödja den språkliga utvecklingen hos elever som enbart talar ett annat språk än svenska hemma.

N=79 klasslärare

Vad är värre?

Att mängden är stor eller liten?

”Eftersom vi har många utländska barn i vår skola så hör det till vår vardag och jag tycker att vi har det mycket gott ställt. Jag vet inte vad jag mera skulle kunna önska mig.”

**Har eleverna mer
svårigheter med att
läsa, skriva, tala
eller lyssna?**

De flerspråkiga eleverna

Hur många elever har svårigheter med

att tala svenska 41 elever

att förstå talad svenska 41 elever

att skriva svenska 64 elever

att förstå skriven svenska 59 elever

74 klasslärare

Lärarnas röster

De få timmar vi har möjlighet att plocka ut dem ur klassen räcker inte till.

De enskilda eleverna har ett stort behov, men antalet elever är litet.

Många pratar för lite svenska på fritiden.

Det behövs extra lärarresurs.

Kring elever med annat modersmål än svenska och finska är kommunikationen med vårdnadshavarna ett större problem än elevernas egen språkutveckling, som överlag är mycket snabb och positiv.

En del föräldrar sköter om att eleven får stöd under skoltid (hemspråk ryska).

Väldigt individuellt, finns elever som kräver mycket resurs men också de som knappt alls kräver extra resurs.

Svårigheter bl.a. med enskilda lärokurser

- Svenska som andraspråk och litteratur
- Undervisning som förbereder för grundläggande utbildning
- Elevens eget modersmål (hemspråk)
- A-finska, B-finska, befriad från finska?
- Olika slags resursproblem, t.ex. tillgången till tolk
- Behov av bedömningsstöd och kartläggningmaterial för de flerspråkiga eleverna
- Lärarutbildningen: behov av mer kompetens i svenska som andraspråk

Resurserna

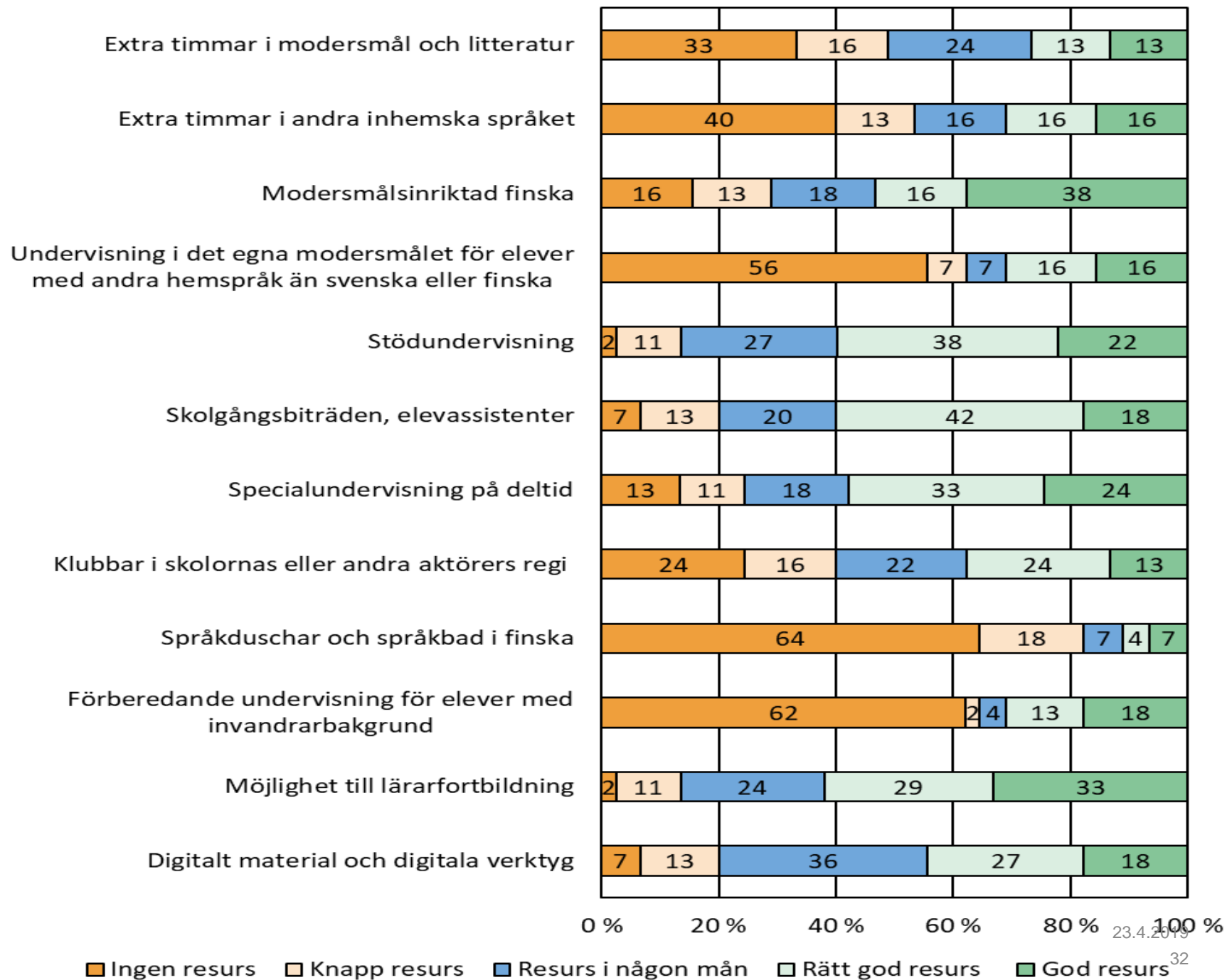

NATIONELLA CENTRET
FÖR UTBILDNINGSAUTVÄRDERING

**Hur goda resurser ger ni enligt din
uppfattning för åtgärderna i de svenska
skolorna med årskurserna 1–6?**

(88 % av utbildningsanordnarna)

Hur hanteras två- och flerspråkigheten i de svenskspråkiga skolorna?

Rapporten:

https://karvi.fi/app/uploads/2019/05/KARVI_0819.pdf

NATIONELLA CENTRET
FÖR UTBILDNINGSAUTVÄRDERING

Tack!

jan.hellgren@karvi.fi

NATIONELLA CENTRET
FÖR UTBILDNINGSAUTVÄRDERING